

Sygn. akt I Ns 1242/15

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2016 r.

Sąd Rejonowy w Kwidzynie Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Halina Ostafińska-Kołącka

Protokolant: stażysta Ewelina Gadomska

po rozpoznaniu w dniu 14 marca 2016 r. w Kwidzynie

na rozprawie sprawy

z wniosku M. S.

z udziałem (...) Sp. z o.o. w G.

o ustanowienie służebności przesyłu

postanawia:

I. wniosek oddalić;

II. zasądzić od wnioskodawcy M. S. na rzecz uczestnika (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. kwotę 257,00 zł (dwieście pięćdziesiąt siedem złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt I Ns 1242/15

UZASADNIENIE

Wnioskodawca M. S. wystąpił do Sądu Rejonowego w Kwidzynie z wnioskiem o ustanowienie służebności przesyłu obciążającej nieruchomość, której jest właścicielem, stanowiącą działkę ewidencyjną nr (...), położoną w miejscowości S. w powiecie S. o powierzchni 0,3788 ha, dla której Sąd Rejonowy w Kwidzynie Wydział VIII Ksiąg Wieczystych Zamiejscowy z siedzibą w Sztumie prowadzi księgę wieczystą (...) na rzecz przedsiębiorcy (...) Sp. z o.o. w G., której treścią byłoby znoszenie przez wnioskodawcę istnienia na nieruchomości obciążonej urządzeń przesyłowych tj. gazociągu średniego ciśnienia DN 150 oraz prawo korzystania z nieruchomości obciążonej w zakresie niezbędnym do dokonywania konserwacji, remontów, modernizacji urządzeń przesyłowych lub ich instalacji wraz z prawem wejścia i wjazdu na teren odpowiednim sprzętem.

Wnioskodawca domagał się ponadto zasądzenia od uczestnika na swoją rzecz kwoty 9.000 zł tytułem odpowiedniego wynagrodzenia za ustanowienie służebności płatnego w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się postanowienia oraz zasądzenia od uczestnika na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wniosku wnioskodawca wskazał, iż przez wyżej opisaną nieruchomość przebiegają linie przesyłowe, których przebieg ma istotny wpływ na możliwość zagospodarowania nieruchomości. Powierzchnia gruntu wyłączanego z korzystania na cele gospodarcze dla wymienionej wyżej działki jest znacząca. Gdyby nie fakt posadowienia na tym terenie urządzeń przesyłowych teren ten przeznaczony zostałby pod zupełnie inną zabudowę usługową niż obecnie się tam znajdująca. Wnioskodawca wskazał, iż istniejąca możliwość awarii urządzeń przesyłowych powoduje obniżenie atrakcyjności, a w konsekwencji wartości działki. Ponadto przez przedmiotową

działkę przechodzą urządzenia przesyłowe należące do innego przedsiębiorcy – (...) S.A. i w związku z tym faktem wnioskodawca zawarł ugodę sądową w sprawie I Ns 828/11 toczącej się przed Sądem Rejonowym w Kwidzynie.

(...) Sp. z o.o. w G. w odpowiedzi na wniosek wniósł o oddalenie wniosku w całości oraz o zasądzenie od wnioskodawcy na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu uczestnik podniósł zarzut zasiedzenia służebności przesyłu, polegającej na korzystaniu od dnia 25 października 1980 roku z nieruchomości wnioskodawcy, co oznacza, iż uczestnik posiada tytuł prawny do władania nieruchomością wnioskodawcy.

W opinii uczestnika w niniejszej sprawie zostały spełnione przesłanki zasiedzenia służebności przesyłu, tj. istnienie trwałego i widocznego urządzenia, nieprzerwane posiadanie służebności oraz upływ czasu.

Przesłanka istnienia trwałego i widocznego urządzenia została spełniona przez oznaczenie słupkami znacznikowymi przebiegu gazociągu na nieruchomości wnioskodawcy i nieruchomościach sąsiednich. Przesłanka nieprzerwanego posiadania służebności również zdaniem uczestnika została spełniona, ponieważ przedmiotowy gazociąg został wybudowany w 1980 r. i uczestnik oraz jego poprzednicy prawni od tego czasu z niego korzystali. Uczestnik podniósł, iż w toku przekształceń jego poprzedników prawnych przeniesieniu podlegały również składniki majątkowe stanowiące zorganizowane części przedsiębiorstwa, co pociągało za sobą przeniesienia posiadania urządzeń przesyłowych (w tym przedmiotowego gazociągu) wraz z posiadaniem służebności przesyłu. Uczestnik wskazał, iż spełnione zostało przez niego również kryterium upływu czasu, ponieważ jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, który sam posiada, również czas posiadania swego poprzednika. W związku z powyższym uznać należy, że uczestnik rozpoczął korzystanie z służebności przesyłu odnośnie gazociągu średniego ciśnienia DN 150 najpóźniej z dniem 25 października 1980 r., w którym dokonany został przez poprzednika prawnego uczestnika odbiór końcowy obiektu, z czego wynika, iż uczestnik nabył służebność przesyłu przez zasiedzenie najpóźniej z dniem 25 października 2010 r.

Uczestnik zakwestionował również wysokość określonego przez wnioskodawcę wynagrodzenia należnego za ustanowienie służebności, podnosząc, iż do ustalenia jej wysokości należy zastosować kryteria adekwatności wynagrodzenia przedstawione w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 27 lutego 2013 r., sygn. akt IV CSK 440/12.

Sąd ustalił co następuje:

M. S. jest właścicielem nieruchomości stanowiącej działkę ewidencyjną nr (...) położonej w S. o powierzchni 0,3788 ha, dla której Sąd Rejonowy w Kwidzynie Wydział VIII Ksiąg Wieczystych Zamiejscowy z siedzibą w Sztumie prowadzi księgę wieczystą (...). Wnioskodawca wyżej opisaną nieruchomość nabył od W. M. na mocy umowy przeniesienia własności oraz ustanowienia hipoteki i hipoteki kaucyjnej zawartej w dniu 12 czerwca 2008 r. formie aktu notarialnego Repertorium A numer (...) sporządzonego przez notariusza C. R. prowadzącego Kancelarię Notarialną w S..

/ dowód: okoliczność bezsporna, odpis zwykły księgi wieczystej (...) – k. 7 akt, wypis uproszczony z rejestru gruntów – k. 11 akt, księga wieczysta (...) /

Przez nieruchomość wnioskodawcy przebiega urządzenie przesyłowe – gazociąg średniego ciśnienia DN 150 należący do (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.. Gazociąg ten został wybudowany w 1980 r. w związku z gazyfikacją S. i stanowił jedyne połączenie stacji wysokiego ciśnienia umieszczonej na obrzeżach miejscowości S. przy ul. (...) ze stacją gazową drugiego stopnia (stacją redukcyjną). Gazociąg od chwili wybudowania do dnia dzisiejszego funkcjonuje bez przerwy.

Gazociąg kontrolowany jest raz na kwartał przez służby gazownictwa. Kontrola ta polega na przejściu przez trasę gazociągu ze sprzętem wykrywającym obecność gazu. Pracownicy dokonujący kontroli gazociągu nie występowali

nigdy o zgodę wnioskodawcy o wejście na teren nieruchomości, a wnioskodawca nie czynił im nigdy żadnych przeszkód.

/dowód: okoliczność bezsporna, protokół nr (...) z 25.10.1980 r. odbioru końcowego obiektu – k. 86 – 87 v. akt, oświadczenie kierownika budowy z dnia 25.10.1980 r., zeznania świadka T. P. – k. 161 v – 162ak. Pismo ze Starostwa Powiatowego w S. – k. 151 akt /

Część nieruchomości wnioskodawcy wyodrębniona jest jako działka (...). W/w działka dzierżawiona jest przez A. S., prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą (...)S. A. z siedzibą w K.. Znajduje się tam również przyłącze gazowe od gazociągu do w/w myjni.

/dowód: okoliczność bezsporna, zeznania świadka T. P. – k. 161 v – 162akt, księga wieczysta (...), schemat przyłącza gazu – k. 168 akt, mapa – plan zagospodarowania terenu – k. 169, 172, 175 akt, protokół odbioru końcowego przyłącza gazowego – k. 173 – 174 akt /

Aktem notarialnym z dnia 17 stycznia 2012 r. Repertorium A Nr (...), sporządzonym przed notariuszem B. K. prowadzącym Kancelarię Notarialną w K., na działce nr (...) została ustanowiona na rzecz uczestnika nieodpłatna, nieograniczona w czasie służebność przesyłu polegająca na prawie wejścia na nieruchomość w celu wybudowania elementów sieci gazowej związanej z realizacją przyłączenia oraz korzystania z nieruchomości w zakresie niezbędnym do przesyłania gazu, wykonywania wszelkich prac eksploatacyjnych na sieci gazowej, swobodnym dostępie służb gazowniczych, w tym przejazdu i przejścia w celu usunięcia awarii, wykonania prac konserwacyjnych, rozbiórkowych, modernizacyjnych i remontowych sieci gazowej.

/dowód: , zeznania świadka T. P. – k. 161 v – 162akt,wypis aktu notarialnego – k. 176 – 177 akt, księga wieczysta (...) /

(...) Sp. z o.o. w W. jest następcą prawnym inwestora budowy przedmiotowego urządzenia przesyłowego – przedsiębiorstwa państwowego (...) w G..

(...)Zakłady (...) powstały na mocy Zarządzenia nr (...) Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 31 grudnia 1975 r. Następnie Zarządzeniem nr (...) Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 1 sierpnia 1982 r. zostało utworzone przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą (...), które powstało w wyniku połączenia między innymi (...) Zakładów (...) na podstawie ustaw z dnia 25 września 1981 roku o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 1981 nr 24 poz. 122). Przedsiębiorstwo miało strukturę wielozakładową. W skład tej struktury wchodziło 61 samobilansujących zakładów. Na obszarze ówczesnego województwa (...), (...), (...), (...), (...) i (...) został utworzony w dniu 11 października 1982 r. zakład pod nazwą (...) Zakład (...) z siedzibą w G., któremu przekazany został majątek (...) Zakładów (...) w G..

/ **dowód:** Zarządzenie nr (...) Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 31.12.1975 r. – k. 89 – 90v. akt, Zarządzenie nr (...) Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 01.08.1982 r. – k.91 – 95 akt, Zarządzenie nr (...) Naczelnego Dyrektora Przedsiębiorstwa Państwowego (...) z dnia 11.10.1982 r. – k. 99 – 100 akt, protokół przejęcia i przekazania majątku z dnia 22.12.1982 r. – k. 86 -87v akt, zeznania świadka T. P. – k. 161 v – 162 akt/

Na mocy aktu przekształcenia przedsiębiorstwa państwowego w spółkę akcyjną z dnia 21 października 1996 r. przedsiębiorstwo państwowe (...) z siedzibą w W. przekształcone zostało w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa. W strukturze powstałej spółki znajdowały się zakłady gazownicze wchodzące w skład sześciu okręgowych zakładów gazownictwa, w tym (...) Zakład(...).

/ **dowód:** akt notarialny z 21.10.1996 r. – k. 117- 124 akt/

W 2000 r. nazwa (...) Zakład (...) została zmieniona na (...) Zakład (...) w G.. Następnie na mocy aktu założycielskiego z 27 listopada 2002 r. (...) S.A. zawiązało (...) sp. z o.o. w G..

/**dowód:** akt notarialny z 27.11.2002 r. – k. 125 – 134 akt/

Aktem notarialnym z 31 grudnia 2002 r. (...) S.A. wniosło wkład niepieniężny w postaci składników majątkowych stanowiących zorganizowane części przedsiębiorstwa spółki pod firmą (...) S.A., na które składał się między innymi Oddział (...) Zakład (...) w G..

/ **dowód:** akt notarialny z 31.12.2002 r. – k. 135 – 137 v. akt/

W dniu 1 lipca 2013 r. nastąpiło połączenie na podstawie art. 492 § 1 k.s.h. następujących spółek: (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o., (...) sp. z o.o. oraz (...) sp. z o.o., poprzez przeniesienie całego majątku spółek przejmowanych na spółkę przejmującą działającą w tym czasie pod firmą (...) spółka z o.o. z siedzibą w W.. W dniu 12 września 2013 r. nastąpiła zmiana firmy (...) spółka z o.o. na (...) spółka z o.o.

/ **dowód:** pełny odpis KRS uczestnika – k. 80 – 84/

Sąd zważył, co następuje:

Okoliczności faktyczne istotne dla rozstrzygnięcia sprawy Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy oraz w aktach księgi wieczystej (...) i zeznań świadka T. P.. Dokumenty te nie były przez strony kwestionowane, Sąd również nie znalazł podstaw, aby odmówić im wiarygodności.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadka T. P. co do okoliczności wejścia na grunt działki przez firmę uczestnika i jego poprzedników prawnych, korzystania z nieruchomości przez poprzedników prawnych w sposób nieprzerwany, nieprzerwanej dostawy urządzenia paliwa gazowego mieszkańcom S., eksploatacji i konserwacji urządzeń oraz daty posadowienia gazociągu na przedmiotowej nieruchomości. Jego zeznania były logiczne, spójne i niesprzeczne, a ponadto znalazły potwierdzenie w dokumentach znajdujących się w aktach sprawy. W toku przeprowadzonego postępowania nie ujawniły się żadne okoliczności, które podważyłyby wiarygodność w/w świadka. Nie ma zatem żadnych uzasadnionych podstaw do twierdzenia, iż relacja świadka została celowo przygotowana na potrzeby tejże sprawy. Nadto wnioskodawca także nie zgłaszał żadnych zastrzeżeń wobec zeznań tego świadka.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył kwestii, czy na nieruchomości stanowiącej własność wnioskodawcy doszło do zasiedzenia przez uczestnika służebności przesyłu.

Służebność przesyłu uznać trzeba za odrębny rodzaj służebności. Przemawia za tym nie tylko specyficzny jej przedmiot i podmiot uprawniony, ale również fakt, że w zakresie nieuregulowanym stosuje się do niej przepisy o służebnościach gruntowych.

Na podstawie służebności przesyłu przedsiębiorcy przysługuje prawo do korzystania z nieruchomości w celu potrzebnym do zapewnienia należytego działania urządzeń przesyłowych (zgodnie z ich przeznaczeniem). Uprawniony będzie więc mógł wejść na grunt i dokonywać remontów, przeglądów i napraw posadowionych urządzeń. Będzie też uprawniony do usuwania awarii. W razie gdy na nieruchomości dopiero ma być zbudowane urządzenie przesyłowe, służebność będzie obejmować w swej treści również prawo do jego zamontowania. W każdym wypadku treść służebności powinna zostać sprecyzowana w umowie stron (także orzeczeniu sądowym), w konkretnej sytuacji prawa i obowiązki stron, a w szczególności uprawnienia przedsiębiorcy, mogą bowiem wymagać swoistego ukształtowania. Uprawnionym do służebności przesyłu może być wyłącznie przedsiębiorca, którego przedmiotem działalności jest aktywność związana z wykorzystaniem urządzeń przesyłowych (urządzenia do doprowadzania lub odprowadzania płynów, pary, gazu, energii elektrycznej oraz innych urządzeń podobnych). W odniesieniu do przedsiębiorcy ustawodawca stawia warunek, że powinien on już prowadzić działalność przesyłową i pozostawać właścicielem tych urządzeń albo zamierzać ją rozpocząć.

Zgodnie z art. 292 w zw. z art. 305¹ k.c. służebność przesyłu może być nabyta w drodze zasiedzenia, jeżeli polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, przy czym przez urządzenie zgodnie z art. 49 § 1 k.c. należy rozumieć urządzenie przesyłowe.

Możliwość nabycia służebności przesyłu w drodze zasiedzenia została potwierdzona w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w wyroku z dnia 12 grudnia 2008 r. w sprawie II CSK 389/08 stwierdził ponadto, że istnieje dopuszczalność ustalenia faktu nabycia prawa przez zasiedzenie w innej sprawie niż w postępowaniu o zasiedzenie oraz że przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa.

Z powyższego wynika, iż służebność przesyłu niewątpliwie mogła być stwierdzona w postępowaniu o ustanowienie służebności.

Kwestia dopuszczalności nabycia w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa została potwierdzona w szeregu innych orzeczeń Sądu Najwyższego, np. w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2015 r. w sprawie o sygn. IV CSK 468/14 oraz w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 12 lutego 2015 r. w sprawie o sygn. akt IV CSK 293/14.

Ponadto zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa Sądu Najwyższego jeśli przed dniem 1 lutego 1989 r. zrealizowały się przesłanki pozwalające na stwierdzenie zasiedzenia tej służebności, zwłaszcza gdy upłynął stosowny okres posiadania, służebność tę nabywał Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo państwowe. Powyższe stanowisko zostało wyrażone w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2009 r. w sprawie III CZP 70/09.

Jeżeli do zasiedzenia na rzecz Skarbu Państwa nie doszło, a po dniu 1 lutego 1989 r. utrzymywał się na nieruchomości niepaństwowej opisany dotychczasowy stan faktyczny, po upływie stosownego czasu, determinowanego dobrą lub złą wiarą posiadacza służebności, możliwe było nabycie przez zasiedzenie przez przedsiębiorstwo państwowe lub jego następcę prawnego, służebności gruntowej podobnej do przesyłu, a po dniu 3 sierpnia 2008 r. – służebności przesyłu, z doliczeniem do swojego i swoich poprzedników prawnych okresu posiadania Skarbu Państwa. Okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305¹-305⁴ k.c. podlega bowiem doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności.

Zgodnie z art. 305⁴ k.c. do służebności przesyłu stosuje się odpowiednio przepisy o służebnościach gruntowych, zgodnie zaś z art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia. Przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie stosuje się odpowiednio.

Powyższe przepisy zawierają odesłanie do okresu czasu wymaganego do nabycia własności przez zasiedzenie uregulowanego w przepisach o zasiedzeniu nieruchomości, zgodnie z którymi. Posiadacz nieruchomości niebędący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (zasiedzenie). Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze. (art. 172 § 1 i 2 k.c.)

Przenosząc powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy wskazać należy, iż uczestnik spełnił wszelkie ustawowe przesłanki nabycia przez zasiedzenie służebności przesyłu. Gazociąg jest niewątpliwie trwałym i widocznym urządzeniem, a ponadto jego przebieg został oznaczony słupkami znacznikowymi. Biorąc pod uwagę fakt, iż uczestnik oraz jego poprzednicy prawni w sposób nieprzerwany korzystali z przedmiotowego gazociągu od dnia wybudowania, tj. od dnia 25 października 1980 r., co zostało stwierdzone protokołem nr (...) odbioru końcowego obiektu z dnia 25 października 1980 r., uznać należy, iż nabycie służebności przesyłu w drodze zasiedzenia nastąpiło po upływie 30 lat od dnia odbioru, tj. w dniu 25 października 2010 r.

Ponieważ służebność przesyłu została już nabyta przez uczestnika w drodze zasiedzenia, wniosek M. S. o ustanowienie służebności należało oddalić jako bezprzedmiotowy, o czym Sąd postanowił w punkcie I postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w pkt II postanowienia na podstawie art. 520 § 2 k.p.c. nakładając na wnioskodawcę obowiązek zwrotu kosztów uczestnikowi z uwagi na to, że interesy wnioskodawcy i uczestnika były

ze sobą sprzeczne, a stanowisko wnioskodawcy nie zostało uwzględnione. Na koszty te składają się zaś koszty zastępstwa prawnego w postępowaniu dotyczącym służebności w wysokości 240 zł (§ 7 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.